

Informatienota

Datum vergadering : 24 september 2019
Registratienummer :
Portefeuillehouder : Wethouder van Maanen
Bijlage(n) :
Onderwerp : Antwoorden artikel 50 vragen D66 vaccinatiegraad West Betuwe.

Onderwerp

Antwoorden artikel 50 vragen D66 vaccinatiegraad West Betuwe.

Kennisnemen van

De informatienota Antwoorden artikel 50 vragen D66 vaccinatiegraad West Betuwe.

Inleiding

Op 30 april 2019 heeft D66 artikel 50 vragen gesteld met betrekking tot de vaccinatiegraad in West Betuwe.

In deze informatienota kunt u de antwoorden op de gestelde vragen vinden, deze zijn mede beantwoord door een beleidsmedewerker van de GGD en een arts van Santé.

Vragen gemeenteraad West Betuwe betreffende vaccinatiegraad.

Vraag 1

Zijn de cijfers over de vaccinatiegraad 2018 al bekend? Zo niet, is het mogelijk de cijfers over 2018 op korte termijn te ontvangen?

Antwoord:

- Volgens het RIVM kunnen wij het jaarverslag met daarin de vaccinatiegraadcijfers verwachten in juni.
- In dit jaarverslagverslag staan de cijfers van 2018, dus van de drie voormalige gemeentes apart. Vanaf volgend jaar zal er een vaccinatiegraad van West-Betuwe in zijn totaal in staan. Vaccinatiegraad cijfers op postcode gebied zijn dan op verzoek aan te leveren via de route GGD-RIVM-GGD-Gemeente, aldus het RIVM.

Vraag 2

Landelijk is er een daling van de vaccinatiegraad. Ziet het college deze trend ook in West Betuwe? Zo ja, wat is volgens het college hier de oorzaak van?

Antwoord:

- Op de volgende link zijn de vaccinatiegraad cijfers van het RIVM ingevoerd en zichtbaar per gemeente voor een langere periode:
<https://public.tableau.com/profile/ggdgelderlandzuid#!/vizhome/Vaccinatiepergemeente/Periodegemeente>

Vaccinatiepercentage per gemeente:

	2017	2018

Geldermalsen	84,3 %	81,9 %
Lingewaal	91,2 %	89,3 %
Neerijnen	83,1 %	76,0 %

- De daling is bij vrijwel alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid waar te nemen. In gemeenten waar veel mensen met een reformatische geloofsovertuiging wonen, zijn altijd al veel mensen geweest die zich niet lieten vaccineren. In deze gemeentes is ook een lichte daling te zien van deelname aan het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De daling is te verklaren doordat er meer mensen nadenken over vaccineren. Op het internet is veel informatie te vinden over voor- en nadelen van vaccineren. Ook is daar informatie te vinden die niet wetenschappelijk is onderbouwd. Tevens is de groep gegroeid die vanuit verschillende 'nieuwe' niet-religieuze overwegingen niet wil vaccineren. Denk bijvoorbeeld aan mensen met een antroposofische of homeopathische overtuiging. Of mensen die de natuurgeneeswijze aanhangen.

Vraag 3

Uit eerdere cijfers blijkt dat er grote verschillen zijn in de vaccinatiegraad van de West Betuwse kernen/wijken. Kan het college inzicht geven in deze cijfers en aangeven welke verklaring het college voor deze verschillen heeft?

Antwoord:

- Er zijn geen cijfers over de vaccinatiegraad per wijk beschikbaar. Wel voor de voormalige gemeenten Lingewaal, Neerijnen en Geldermalsen.
- We weten dat er clustering bestaat van religieuze groepen en mensen die om andere levensbeschouwelijke redenen niet willen vaccineren. De reformatische kernen betreffen vooral Geldermalsen, Waardenburg, Neerijnen. In Beesd en omstreken wonen meer mensen met een antroposofische, alternatieve kijk op vaccineren. Een verklaring lijkt dat in de West Betuwe beide types van vaccinweigeren tezamen komen, en dit kan tot een versterking van de ideeën leiden. Daarmee lijkt er ook een polarisatie te ontstaan bij ouders; ze zijn sterker voor vaccineren of juist sterker tegen dan voorgaande jaren.

Er lijkt ook traditie mee te spelen; als ouders zelf nooit gevaccineerd zijn, kunnen ze nu ook gemakkelijker weigeren ook al zijn ze niet reformatisch meer, maar eerder uit gewoonte. Doordat de discussie breed maatschappelijk gevoerd wordt zal deze in reformatische kringen ook duidelijker (her)geformuleerd worden.

Vraag 4

De staatssecretaris is onlangs gestart met een vaccinatiealliantie waarbij getracht wordt kennis over vaccinatie bij ouders en professionals te vergroten en zo bij te dragen aan een hogere vaccinatiegraad. Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/03/26/blokhuis-start-vaccinatiealliantie#content> Maakt West Betuwe al deel uit van deze alliantie? Zo niet, gaat West Betuwe hier deel van uitmaken?

Antwoord:

- In de alliantie zit een vertegenwoordiging van de jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, huisartsen, doktersassistenten, apothekers, communicatiedeskundigen, wetenschappers en beleidsmakers (GGD en RIVM). Zij bespreken (oa) wat de jeugdartsen die werken in de diverse gebieden mbt vaccinatie-weigering meemaken, horen en leren van wat ouders hen vertellen. Jeanne-Marie Hament, stafarts STMR is

hoofdredacteur van het vakblad van de AJN (wetenschappelijke organisatie van en voor jeugdartsen) en een van de woordvoerders naar de media als het om het thema vaccineren gaat. De alliantie is niet bedoeld voor gemeenten. De alliantie houdt een kort lijntje met de AJN; zij zullen Jeanne-Marie Hament benaderen als er voor deze streek specifiekere aanpak nodig lijkt te zijn.

Vraag 5

Is het college bereid om een lokale vaccinatiealliantie te sluiten (d.w.z. een samenwerkingsverband tussen uiteenlopende relevante partijen in de gemeente om de lage vaccinatiegraad tegen te gaan.

Antwoord:

- Een aantal partijen die een belangrijke rol spelen bij de vaccinatie, hebben deze rol niet alleen lokaal, maar ook regionaal. Denk aan de GGD en de STMR.
- Een lokale alliantie is op dit moment niet aan de orde. De problematiek speelt landelijk en vanuit VWS en het RIVM is er genoeg aandacht voor de vaccinatiegraad. West Betuwe krijgt terugkoppeling vanuit de landelijke alliantie als er lokale actie moet worden ondernomen. Er is via het gemeentefonds geld beschikbaar gesteld voor vaccinatieconsulten. Daarnaast wordt de discussie ook landelijk in de Tweede Kamer gevoerd. Zie ook het antwoord op vraag 6.

Vraag 6

Hoeveel middelen zijn er structureel en incidenteel beschikbaar voor de voorlichting over vaccinaties?

Antwoord:

- In 2018 is de vaccinatievergoeding omhoog gegaan. Deze vergoeding is deels besteed voor de uitvoering van extra vaccinatieconsulten door de GGD.
- Vanaf 2019 is een extra bedrag van € 104.000 door het Rijk beschikbaar gesteld aan de gemeentes om zgn. vaccinatieconsulten te gaan voeren.
- Voor de STMR geldt dat zij vanaf volgend jaar (2020) een vaccinatieconsult hebben. Twijfelende ouders met een pasgeborene krijgen allemaal een vaccinatieconsult bij de arts aangeboden (als het kindje 4-8 weken oud is). Ook wordt dit consult gebruikt voor de spijtoptanten. Veel mensen met een alternatieve kijk op vaccinaties willen alsnog vaak wel laten vaccineren, maar later. De STMR (Sante) verzorgt voor West Betuwe de vaccinatie van 0-4 jaar. De GGD verzorgt voor West Betuwe de vaccinaties boven de 4 jaar, de zogenaamde groepsvaccinaties. Ouders of jongeren die bellen met twijfels kunnen een gesprek krijgen met de jeugdarts van de school (van hun kind).

Het gesprek met ouders met een religieuze levensovertuiging die twijfelen over vaccinatie is complexer. Misschien is het goed als er meer geïnvesteerd wordt in gesprekken die beter aansluiten bij het perspectief van deze ouders. Dat gebeurt nu niet. In Barneveld wordt een pilot gedaan waarbij bij met ouders vanuit deze achtergrond een gesprek hierover wordt aangegaan. De GGD is erg benieuwd naar deze resultaten en afgesproken is dat zij de gemeente hiervan op de hoogte houden.

Vraag 7

Er is in het bevorderen van de vaccinatiegraad een belangrijke rol weggelegd voor de professionals die zich bevinden rondom de aanstaande dan wel kersverse ouder(s). Daarbij moet gedacht worden aan de jeugdarts, jeugdverpleegkundige, verloskundige, kraamhulp en huisarts. Zonder ook maar te twijfelen aan het harde werk van al deze professionals, denken wij dat er meer mogelijk is om enerzijds sterker te werken vanuit één gezamenlijke aanpak/benadering, en anderzijds de individuele professional beter toe rusten met de mogelijkheden om twijfelende en/of kritische ouders beter te woord te staan. Welke mogelijkheden ziet het college om samen met deze professionals – wellicht als onderdeel van een lokale vaccinatiealliantie – te komen tot een meer geïntegreerde en gezamenlijke aanpak/benadering?

Antwoord:

- Vanaf volgend jaar gaat de JGZ/STMR aan moeders de maternale kinkhoestvaccinatie aanbieden.
De voorlichting over vaccineren kan hiermee eventueel een plek krijgen in de prenatale zorg, dat zou ideaal zijn. Maar dit moet nog vorm gaan krijgen.
- De STMR wil de medewerkers extra scholen in gespreksvaardigheden (bijv. door het inzetten van acteurs). Zij gaat dit volgend jaar proberen te organiseren.
- De GGD en de STMR zijn de aangewezen organisaties voor het bevorderen van de vaccinatiegraad.

Vraag 8

Hoe worden de individuele professionals nu toegerust? Welke plannen zijn er om hen te helpen gesprekken met ouders met vragen en twijfels (nog) beter te kunnen voeren? Is er ook aandacht voor ouders die om praktische redenen de vaccinatie hebben gemist en is het mogelijk hierin maatwerk te leveren?

Antwoord:

- Zowel de medewerkers van de GGD als van de STMR zijn geschoold in motiverende gespreksvoering en hebben de E-Learning en eindtoets achtergronden van het RVP (Rijksvaccinatieprogramma) van het RIVM gedaan.
- Ouders die de vaccinatie (voor hun kinderen) hebben gemist, kunnen die altijd inhalen.

Vraag 9

Zijn er lokaal mogelijkheden om ouders die overwegen hun kind(eren) niet te laten vaccineren, uit te nodigen voor een extra gesprek (met een arts) waarin hun zorgen besproken kunnen worden?

Antwoord:

- De GGD heeft mogelijkheden voor een vaccinatiegesprek. Ouders kunnen hiervoor een afspraak maken bij de jeugdarts op het spreekuur.
- De STMR gaat vanaf 2020 een vaccinatieconsult invoeren. Zie de antwoorden op vraag 6.

Vraag 10

Op de huidige gemeentelijke website is geen informatie over (het belang van) vaccineren te vinden. Hoe wil het college dan wel aandacht besteden aan het belang van vaccinaties via gemeentelijke communicatiekanalen? Staan er campagnes op stapel?

Antwoord:

- Met de GGD en de STMR zijn afspraken gemaakt over vaccineren. Zij voeren de vaccinatieprogramma's uit en benaderen de ouders.
- Communicatie over vaccinaties gaat via de GGD en de STMR. Dat geldt ook voor de campagnes.
- Een verwijzing op de gemeentelijke website wordt met de afdeling communicatie besproken.

Vraag 11

Het komt frequent voor dat ouders na het 2e jaar van het kind niet meer komen opdagen voor de vervolgprikken van een bepaald vaccin. Kunnen deze ouders extra aandacht krijgen in de communicatie vanuit de gemeente, bijvoorbeeld door het ontvangen van een brief van de wethouder/de burgemeester?

Antwoord:

- Volgens Jeanne-Marie Hament van de STMR komen zij dit niet vaak tegen. Zodra kinderen naar school gaan zou het kunnen dat ze minder binnen het bereik van de JGZ zijn. De meeste kinderen krijgen hun 4e jaars prik wel. Bij niet verschijnen na 2 jaar gaat de STMR een huisbezoek doen. Bij verhuizingen wordt er aandacht besteed aan de overdracht. Dit is volgens de STMR geen oorzaak van de dalende vaccinatiegraad.

Vraag 12

Ouders waarvan kinderen naar een kinderdagverblijf en/of peuterspeelzalen gaan maken zich zorgen over de mogelijke aanwezigheid van niet-ingeënte kinderen. Hoe werkt de gemeente op dit moment samen met kinderdagverblijven en peuterspeelzalen op dit thema?

Antwoord:

- Er bestaat in Nederland geen vaccinatieplicht. Kinderdagverblijven kunnen niet worden verplicht een vaccinatieregistratie op te zetten. Staatssecretaris Blokhuis heeft aangekondigd met een onderzoek te komen naar mogelijke oplossingsrichtingen om de zorgen over de veiligheid van de kinderopvang in relatie tot de dalende vaccinatiegraad te doen afnemen.
- Daarnaast gaan de staatssecretaris van SZW en staatssecretaris Blokhuis in gesprek met kinderdagverblijven en GGD'en om de vrijwillige registratie op kinderdagverblijven te verbeteren.
- Bij de harmonisatie van het peuterspeelzaalbeleid binnen de gemeente West Betuwe is dit een onderwerp van gesprek met de organisaties waar zij zich in de toekomst op moeten gaan richten.

Vraag 13

Welke informatie heeft het college over het aantal niet ingeënte kinderen op kinderdagverblijven/peuterspeelzalen? Is het mogelijk deze cijfers inzichtelijk te maken per vestiging?

Antwoord:

- Op dit moment zijn er geen cijfers bekend. Kinderdagverblijven/peuterspeelzalen zijn niet verplicht een vaccinatieregistratie aan te maken. Zie verder het antwoord op vraag 12.

Vraag 14

Is het college bereid met kinderdagverblijven/peuterspeelzalen afspraken te maken over hoe zij actief kunnen bijdragen aan het laten toenemen van de vaccinatiegraad (zij kunnen ook goed onderdeel zijn van een lokale vaccinatiealliantie.)

Antwoord:

- Zie het antwoord op vraag 12.

Vraag 15

Om uiteenlopende redenen kan het zo zijn dat pubers en volwassenen niet alle prikken hebben ontvangen uit het Rijksvaccinatieprogramma. Er zijn ook verhalen te lezen over bijv. pubers die zich tegen de wil van hun ouders alsnog willen laten inenten. In hoeverre kan een jongere er zonder toestemming van de ouders zelf voor kiezen om alsnog de benodigde inentingen te ontvangen? En is het mogelijk deze jongeren actief te benaderen voor een gesprek (of andere daarvoor geschikte manieren) om hen te bewegen vaccinaties in het halen?

Antwoord:

- Onder de 12 jaar is toestemming van de ouders nodig. Vanaf 12 jaar moeten ouders en kinderen samen beslissen. Vanaf 16 jaar kunnen jongeren zelfstandig beslissen.

- Het RIVM is bezig lesmateriaal te ontwikkelen om jongeren bewust te laten zijn van vaccinaties. Een campagne om meningokokkenvaccinaties bij jongeren te verhogen heeft er toe geleid dat veel jongeren zich hebben laten vaccineren.
- Jongeren die niet (volledig) gevaccineerd zijn, krijgen in 2019 op zestien of zeventienjarige leeftijd een extra oproep, zodat zij de kans krijgen zich gratis te laten vaccineren. Ook in andere leeftijdsgroepen (achttien jaar en ouder) bestaat mogelijk de behoefte aan het inhalen van (enkele) vaccinaties uit het Rijksvaccinatieprogramma. Staatssecretaris Blokhuis gaat in overleg met het RIVM en de GGD's om te kijken hoe deze groep het beste kan worden bediend.

Vraag 16

Wat zijn (ongeveer) de kosten wanneer de gemeente de mogelijkheid zou bieden aan niet-ingeënte volwassenen (dit kunnen ook nieuwkomers zijn) wonend in de gemeente om de vaccinaties van het Rijksvaccinatieprogramma kosteloos in te halen?

Antwoord:

- De kosten bedragen tussen de € 40,- en € 80,- per persoon. Afhankelijk van de soort vaccinatie. Een aantal zorgverzekeraars vergoedt de kosten. Met een maximum bedrag per jaar.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de secretaris, de burgemeester,